Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2014–2015

Aanhangsel van de Handelingen

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3154

Vragen van het lid **Azmani** (VVD) aan de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie over *het stijgende aantal asiel aanvragen van Kosovaren in Nederland* (ingezonden 31 juli 2015).

Antwoord van Staatssecretaris **Dijkhoff** (Veiligheid en Justitie) (ontvangen 27 augustus 2015)

Vraag 1
Kent u de berichtgeving over het stijgende aantal asielaanvragen van Kosovaren in Nederland?[1]

Antwoord 1
Ja.

Vraag 2, 3 en 4
Is het juist dat de situatie in Kosovo over het algemeen weinig tot geen aanleiding geeft tot het verlenen van asielvergunningen aan Kosovaren?
Klopt het dat er desondanks een toename is van het aantal asielaanvragen ingediend door Kosovaren?
Hoeveel asielaanvragen zijn er de afgelopen maanden ingediend door Kosovaren? Hoe verhouden deze aantallen zich tot vorig jaar?

Antwoord 2, 3 en 4
Het is juist dat de situatie in Kosovo over het algemeen weinig tot geen aanleiding geeft tot het verlenen van asielvergunningen aan Kosovaren. Het aantal eerste asielaanvragen uit Kosovo was in 2014 afgerond 60. Ook in de eerste maanden van 2015 was het aantal eerste asielaanvragen van Kosovo laag. Vanaf mei 2015 is een relatief grote stijging in aantallen waarneembaar. Het aantal eerste asielaanvragen van Kosovaren in mei betrof afgerond 60 vreemdelingen, in juni steeg dit aantal naar afgerond 160 vreemdelingen en daalde in juli naar afgerond 110. Daarmee is er in 2015 inderdaad sprake van een toename van het aantal ingediende asielaanvragen.

Vraag 5
In hoeveel van deze gevallen is gebruik gemaakt van de vrijwillige terugkeerregeling?

[1] EenVandaag, NPO 1, 30 juli 2015

ah-tk-20142015-3154
ISSN 0921 - 7398
’s-Gravenhage 2015

Antwoord 5
Op dit moment heeft de DT&V ongeveer 125 Kosovaren in de caseload. Uit onderzoek van de DT&V blijkt dat een groot deel van de vreemdelingen in de caseload van DT&V kort na binnenkomst in Nederland bezig is met terugkeer via IOM en/of aanvullende terugkeerregelingen. Uit de cijfers van IOM blijkt dat er in 2015 (januari–juli) ongeveer 30 personen zijn vertrokken met terugkeergelden. In 2014 waren dit ongeveer 15 personen. Daarnaast hebben in dezelfde periode in 2015 ongeveer 20 personen gebruik gemaakt van de mogelijkheid om in natura terugkeerondersteuning te ontvangen. Het is overigens mogelijk om verschillende vormen van terugkeerondersteuning, zoals terugkeergelden en in natura ondersteuning, te combineren. De reden dat de aantallen terugkeer ten opzichte van de instroom relatief laag zijn heeft er mee te maken dat enerzijds de afhandeling van de asielprocedure tijd in beslag neemt en anderzijds dat het regelen van het daadwerkelijk vertrek ook enige tijd kost. Naar verwachting zal het zelfstandig vertrek van Kosovaren de komende tijd toenemen.

Vraag 6
Waaruit bestaat de vergoeding die een Kosovaar ontvangt in ruil voor intrekking of na afwijzing van zijn asielaanvraag in Nederland?

Antwoord 6
Uitgeprocedeerde asielzoekers kunnen in aanmerkingen komen voor drie vormen van ondersteuning:
1) Basisondersteuning uit het REAN-programma (Return and Emigration of Aliens from the Netherlands); hierbij gaat het om het wegnemen van praktische belemmeringen voor het vertrek door advies over terugkeer en herintegratie, vergoeding van kosten voor een vervangend reisdocument, een vliegticket en begeleiding bij vertrek op Schiphol.
2) Financiële ondersteuning; een financiële bijdrage van € 1.750 voor een volwassene of een alleenstaande minderjarige vreemdeling en € 880 voor een begeleide minderjarige.
3) Ondersteuning in natura; hierbij moet worden gedacht aan bijvoorbeeld een opleiding, het aankopen van materialen of het opzetten van een businessplan.

Deze ondersteuning heeft als doel om uitgeprocedeerde asielzoekers te helpen bij het opbouwen van een duurzame toekomst in hun land van herkomst waarmee het bijdraagt aan het bevorderen van zelfstandige terugkeer, wat de voorkeur geniet boven gedwongen terugkeer.

Vraag 7 en 8
Vermoedt u ook dat hier sprake is van een vorm van misbruik van het systeem waarbij asielaanvragen worden ingediend terwijl de indiener bij voorbaat weet dat hij geen internationale bescherming behoeft?
Deelt u de mening dat het aanbieden van een vergoeding in ruil voor intrekking of na afwijzing van asielaanvragen bij dergelijk misbruik direct stopgezet dient te worden?

Antwoord 7 en 8
Naar aanleiding van de sterke stijging van de instroom van Kosovaren sinds mei van dit jaar is er medio juni door de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) en de Dienst Terugkeer & Vertrek (DT&V) een onderzoek gestart naar de mogelijke oorzaken daarvan. Uit deze analyse is naar voren gekomen dat het in aanmerking komen voor terugkeergelden waarschijnlijk een belangrijke verklaring is voor de stijging van de asielaanvragen van Kosovaren. Vanzelfsprekend is dit niet de bedoeling van deze terugkeerregeling en ook niet van de asielprocedure. Daar waar er aanwijzingen zijn dat op oneigenlijke wijze gebruik wordt gemaakt van de terugkeerondersteuning en/of de asielprocedure, worden maatregelen getroffen en kunnen onder andere landen worden uitgesloten of de ondersteuning worden beperkt. In het recente verleden is dit ook gebeurd met bijvoorbeeld Georgiërs en Macedoniërs en per 1 augustus jl. met de Mongoolse Dublinclaimanten.

Vraag 9
Bent u bereid de vrijwillige terugkeerregeling ontoegankelijk te maken voor Kosovaren, in navolging van Macedoniërs in 2011?

Antwoord 9
De uitkomsten van genoemde onderzoek hebben er toe geleid dat ik de mogelijkheid voor Kosovaren om financiële en in natura terugkeerondersteuning te ontvangen heb beëindigd. De Kosovaren kunnen nog wel gebruik maken van de basisondersteuning uit REAN. Dit om te voorkomen dat praktische belemmeringen hun vertrek in de weg staan.

Vraag 10
Zijn er nog andere landen waarvan de onderdanen oneigenlijk gebruik maken van de asielprocedure om zo gebruik te kunnen maken van de vrijwillige terugkeerregeling? Zo ja, bent u bereid ook in die gevallen te bezien of de vrijwillige terugkeerregeling niet langer van toepassing zou moeten zijn?

Antwoord 10
De asielinstroom wordt nauwlettend in de gaten gehouden. Bij veranderingen daarin wordt nagegaan waardoor deze worden veroorzaakt. Hierbij wordt ook gekeken of er een aanzuigende werking uitgaat van het bieden van terugkeerondersteuning. Daar waar dit aan de orde is, wordt hierop actie ondernomen en worden deze landen uitgesloten van ondersteuning of wordt de ondersteuning beperkt. Per 1 augustus 2015 zijn ook asielzoekers uit Mongolië die op grond van de Dublin III verordening in een andere lidstaat van de Europese Unie zouden moeten worden behandeld uitgesloten.

Vraag 11
Bent u tevens bereid om, in samenspraak met uw Europese collega's, de Kosovaarse regering aan te spreken op haar verantwoordelijkheid om illegale migratie tegen te gaan?

Antwoord 11
De asielproblematiek staat hoog op de Europese agenda. In Europees verband wordt uitgebreid gesproken over hoe een oplossing kan worden gevonden voor de hoge instroom van asielzoekers. Ook de migratiestromen van Kosovaren naar EU-lidstaten zijn onderwerp van gesprek.
Het Ministerie van Buitenlandse Zaken heeft in haar recente contacten met de autoriteiten van Kosovo het besluit om de terugkeerondersteuning aan Kosovaren te beëindigen toegelicht. Kosovo is op de hoogte van de problematiek en neemt deze serieus. Van de zijde van Kosovo zijn diverse initiatieven genomen om Kosovaren via de media en internet zo goed mogelijk voor te lichten over migratie naar Europa. Van de Kosovaarse autoriteiten kan overigens niet worden verlangd de eigen inwoners te beletten Kosovo uit te reizen. Wel is van groot belang dat Kosovo maximaal meewerkt aan vrijwillige en gedwongen terugkeer van eigen onderdanen indien deze geen verblijf kunnen krijgen in Nederland. De samenwerking met Kosovo op dat punt is goed.